

Prot. č.: K - 389/2014 – 1

Postup v prípadoch sexuálneho zneužívania klerikmi

Smernica Konferencie biskupov Slovenska

Preambula

Katolícka cirkev v Slovenskej republike si je vedomá svojej povinnosti ohlasovať evanjelium a viesť a posväcovať Boží ľud aj príkladom mravného osobného života tých, ktorí prijali sviatosť vysviacku alebo sa zasvätili Bohu. Preto bolestne vníma prípady, v ktorých bolo preukázané zneužitie maloletých klerikmi a zasvätenými osobami. Vo vedomí svojej zodpovednosti ochraňovať deti pred násilným konaním, v snahe byť príkladom transparentnosti aj v oblasti spolupráce s kompetentnými civilnými autoritami, vydáva na podnet Svätej Stolice túto smernicu.

Čl. 1

Základné pojmy

§1.

Maloletá osoba a osoba so zníženou schopnosťou užívania rozumu

Ods. 1 Za maloletú osobu sa v zmysle Noriem *De delictis gravioribus* z roku 2010 čl.6, §1, b.1, považuje osoba, ktorá ešte nedovršila 18. rok veku.

Ods. 2 Podľa tých istých Noriem maloletej osobe je postavená na roveň podľa práva aj osoba staršia, ak má trvale zníženú schopnosť užívania rozumu.

§2.

Nadobúdanie, držanie a šírenie detskej pornografie klerikmi

Ods.1 Za úmyselné nadobúdanie, prechovávanie a šírenie detskej pornografie sa chápe vedomé nadobúdanie, prechovávanie a šírenie pornografických obrázkov osôb mladších ako 14 rokov v akejkoľvek forme a na akýchkoľvek nosičoch, s úmyslom smilstva (Benedikt XVI., M.P. *Sacramentorum sanctitatis tutela*, čl.6, §1, b.2).

§3.

Civilná legislatíva

Ods. 1 Súčinnosť kompetentných autorít Katolíckej cirkvi s kompetentnými autoritami Slovenskej republiky sa riadi čl.5 tejto smernice.

§ 4.

Ochrana mladistvých

Ods.1. Všetci veriaci sú povinní chrániť mladistvých pred akýmkoľvek sexuálnym zneužívaním zo strany kohokoľvek ak majú urobiť všetko, aby zabránili deliktu; a ak už k deliktu došlo, aby sa neopakoval; a majú im poskytnúť každú možnú pomoc a radu.

Ods.2. Táto povinnosť sa osobitným spôsobom vzťahuje na duchovných pastierov, ktorým má ležať na srdci spása im zvereného Božieho ľudu.

Ods.3. Každý diecézny biskup poverí vo svojej diecéze vhodného kňaza, ktorý bude dohliadať v spolupráci s biskupom na plnenie tejto úlohy. Nech je to kňaz bezúhonnej povesti, doktor alebo licenciát kánonického práva, známy svojou rozvážnosťou a skúsenosťou.

Ods.4. Konferencia biskupov Slovenska (KBS) ustanoví na tento cieľ svetského právnik, psychológa, prípadne iných odborníkov, ktorí poskytnú diecéznemu biskupovi, diecéznemu promótorovi spravodlivosti a poverenému kňazovi cennú pomoc a rady, ale aj poškodeným a ich príbuzným.

Čl.2

Preventívne opatrenia

§5.

Opatrenia v kňazských seminároch a iné normy týkajúce sa formácie

Ods.1. Nech sa v kňazských seminároch a na teologických fakultách a všade tam, kde sa vykonáva formácia budúcich vysvätených služobníkov, robia kurzy a prednášky za účelom prevencie týchto deliktov.

Ods.2 Predstavení kňazských seminárov nech vhodným spôsobom, ale zásadne iba v rámci vonkajšieho fóra, preveria kandidátov, ak je to nevyhnutné, aj s pomocou odborníkov v oblasti psychológie. Títo odborníci pre správne zhodnotenie osobnosti kandidáta môžu využiť tak formu rozhovoru ako aj psychologických testov, avšak iba na základe predchádzajúceho explicitného informovaného a slobodného súhlasu kandidáta.

§6.

Opatrenia vo farnostiach a pastoračných skupinách

Ods.1. Vysluhovanie sviatosti zmierenia nech sa vykonáva v spovedniciach alebo v takých spovedných miestnostiach, ktoré vylučujú akékoľvek rozumné podozrenie.

Ods.2. V rámci katechetickej prípravy na sviatosti nech sa venuje náležitá pozornosť aj otázkam sexuálneho zneužívania mladistvých.

Čl. 3

Procedurálny postup pri podozrení zo spáchania deliktu

§7.

Ods.1. Postup sa riadi normami, ktoré sú obsiahnuté v Kódexe kánonického práva, v *Normách De delictis gravioribus* z roku 2010 Kongregácie pre náuku viery a v obežníku tej istej kongregácie z 3. mája 2011.

Ods.2. Oznámenie o podozrení klerika zo zneužitia maloletej osoby treba prezentovať diecéznemu biskupovi podľa inkardinácie klerika, ak ide o klerika – člena diecézneho kléru, alebo provinciálnemu predstavenému, ak ide o klerika člena Inštitútu zasväteného života alebo Spoločnosti apoštolského života.

Ods.3. Diecézny biskup alebo provinciálny predstavený po prijatí oznámenia, o ktorom sa píše v ods.2., vykoná sám alebo cez inú súcu osobu predbežné vyšetrovanie, podľa predpisu kán. 1717 – 1719 KKP. Po predbežnom vyšetrovaní, diecézny biskup alebo provinciálny predstavený postúpi všetky zhromaždené dokumenty o prípade Kongregácii pre náuku viery, ktorá rozhodne, ako sa v prípade bude ďalej pokračovať.

Ods.4. Po prijatí oznámenia o obvinení zo zneužitia maloletej osoby klerikom alebo zasvätenou osobou, má sa Ordinár postarať o to, aby obeti, u ktorej je podozrenie, že bola zneužitá; ako aj obvinenému klerikovi alebo zasvätenej osobe, bola v prípade potreby poskytnutá aj odborná pomoc.

Ods.5. Až po vynesenie rozhodnutia ohľadom viny alebo neviny klerika alebo zasvätenej osoby, je potrebné mať na pamäti prezumpciu neviny. Ordinár však môže obžalovanému zabrániť vykonávanie posvätného ministéria alebo nejakého cirkevného úradu a nejakej cirkevnej úlohy, uložiť mu alebo zakázať pobyt na istom mieste alebo území, toto všetko však treba po zaniknutí dôvodu odvolať a po zaniknutí trestného procesu sa všetko končí na základe samého práva, podľa predpisu kán. 1722.

Ods.6. KBS zriadi osobitnú komisiu, ktorá bude zodpovedná za túto oblasť.

Ods.7. Táto komisia KBS sa schádza pravidelne aspoň raz za rok zistí situáciu v každej diecéze. V prípade zistenia nedostatkov Komisia vhodným spôsobom informuje Svätú stolicu.

Ods.8. Ak sa potvrdí vina klerika alebo zasvätenej osoby, kompetentná autorita nepreloží vinníka na iné miesto pôsobenia, ale ho postaví mimo službu, spôsobom podľa rozhodnutia Kongregácie.

Čl.4

Pomoc poškodeným

§8.

Poskytnutie pomoci

Ods.1. Ak sa preukáže zodpovednosť klerika, hoci diecéza nenesie právnu ani morálnu zodpovednosť za samotný trestný čin, má zabezpečiť poškodenému, a ak je to nevyhnutné, aj príbuzným poškodeného, pomoc, aby sa primeranou starostlivosťou dosiahlo zmierenie psychologických a duchovných škôd.

Ods.2. Diecézny biskup má v maximálnej miere zmierniť dôsledky pohoršenia v diecéze najmä výzvou k pokániu a modlitbám.

Ods.3. Všetci zodpovední duchovní pastieri nech sa usilujú zmierniť následky spáchaných škôd najmä v oblasti pastoračnej a duchovnej.

Ods.4. Poškodená osoba má právo iniciovať kánonickú procedúru voči klerikovi alebo zasvätenej osobe o náhradu škody, podľa kán. 1729 KKP.

Čl.5

Súčinnosť podľa zákonov Slovenskej republiky

§9.

Ods.1. V zmysle zák. 300/2005 Z.z., Trestného zákona Slovenskej republiky v § 201, ods. 1 sa za delikt sexuálneho zneužitia osoby pokladá zneužitie osoby, ktorá ešte nedovršila 15. rok veku.

§10.

Oznámenie trestného činu

Ods.1. Kto sa hodnoverne dozvie o delikte sexuálneho zneužitia maloletej osoby, je povinný to oznámiť orgánom Slovenskej republiky, činným v trestnom konaní.

Ods.2. Výnimkami z povinnosti oznámenia sú: 1. spovedné tajomstvo; 2. informácia, ktorá bola zverená pod podmienkou mlčanlivosti pri výkone pastoračnej činnosti ústne alebo písomne; 3. iná zákonom uznaná povinnosť mlčanlivosti.

Ods.3. Trestný čin pedofílie klerika, po konzultácii s diecéznym biskupom a komisiou KBS, oznámi poverený kňaz tak, že informuje poškodených, že majú právo iniciovať trestné konanie.

§11.

Povinnosť prekaziť ďalšiemu konaniu trestného činu

Ods.1. Ak hrozí ďalšie spáchanie zločinu, o ktorom sa píše v § 9. ods.1, ten, kto sa o tom dozvie, má zabrániť jeho spáchaniu aj za cenu, že to oznámi orgánom Slovenskej republiky, činným v trestnom konaní. Výnimkou je spovedné tajomstvo.

Čl.6

Falošné obvinenie klerika

§12.

Ods.1 Ak sa preukáže, že skutok, z ktorého bol klerik obvinený, sa nestal alebo sa nepreukáže zodpovednosť klerika za skutok, môže sa klerik domáhať náhrady škôd od osoby alebo jej zákonných zástupcov, ktorá ho falošne obvinila, v zmysle kán. 1729 KKP a príslušných noriem právneho poriadku Slovenskej republiky.

Ods.2 Diecéza má povinnosť postarať sa o klerika, ktorý bol nespravodlivo obvinený, poskytnutím potrebnej duchovnej starostlivosti a v prípade potreby aj zabezpečením odbornej pomoci.

Čl.7

Záverečné ustanovenia

Ods.1 Tieto smernice nadobúdajú účinnosť dňom schválenia Svätou stolicou.

Ods.2 Ak by výklad niektorej normy týchto ustanovení bol nejasný, autentický výklad podlieha procedúre uvedenej v odseku 1 tohto článku.

V Bratislave, 11. júna 2014

Mons. Marián Chovanec
generálny sekretár KBS

Mons. Stanislav Zvolenský
predseda Konferencie biskupov Slovenska